

A peres eljárás új kódexe – a fizetési meghagyásos eljárás nézőpontjából

új polgári perrendtartás – funkcionális hatály – nemperes eljárás – fizetési meghagyásos eljárás – értékhatár

A Kormány az 1952. évi, jelenleg is hatályos polgári perrendtartás hatálybalépését követő 60 év elteltével, 2013-ban határozta el egy új polgári perrendtartás megalkotását.¹ Az új szabályozás legfontosabb célkitűzése, hogy az új polgári perrendtartás szervesen illeszkedjen a hazai jogi környezetbe, valamint megfeleljen az Európai Unió és nemzetközi szerződések által állított követelményrendszernek. Mindezekben belül egy 21. századi polgári perrendtartásnak reagálnia kell az alapjában megváltozott gazdasági és társadalmi viszonyokra, az ezzel összefüggésben megjelenő anyagi és eljárásjogi jogszabályi környezet változásaira. Kifejezetten a perjogi szabályozással szemben megjelenő elvárás a perhatékonyság növelése és a perrendtartás rendszerének az elmúlt 60 évben kialakult következetlenségeinek és ellentmondásainak megszüntetése, melyek a novelláris módosításokkal nem voltak feloldhatóak, illetve maguk a módosítások eredményeztek dogmatikai töréseket a perjogi szabályozásban.² További elvárásként jelent meg az új polgári perrendtartással szemben, hogy *megfeleljen a számukban és jelentőségükben egyre növekvő nemperes eljárások által állított követelményeknek.*³ A polgári perrendtartásunk feladata nem kizárólag a szűk értelemben vett peres eljárási szabályok meghatározása, hanem a nemperes eljárások háttérszabályozásaként is jelen van. A peren kívüli eljárásokat szabályozó normák szubszidiárius joganyaga a Pp., így *a perjogi kódex funkcionális hatálya a nemperes eljárásokra is kiterjed.*⁴

* Dr. Molnár Judit egyetemi adjunktus, Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Polgári Eljárásjogi Tanszék, molnar.judit@law.unideb.hu.

¹ A Kormány 1267/2013. (V. 17.) Korm. határozata a polgári perjogi kodifikációról.

² VARGA István: Egység és sokféleség a perrendi kodifikációban – Egy új polgári perrendtartás szabályozási előkérdései. In: Németh János–Varga István (szerk.): *Egy új polgári perrendtartás alapjai*. HVG-ORAC, Budapest, 2014, 19 [a továbbiakban: VARGA (2014)].

³ VARGA (2014): i. m., 19; VARGA István: Identification of Civil Procedure Regulatory Needs with a Comparative View. *ELTE Law Journal*, 2014/1, 137. <http://eltelawjournal.hu/identification-civil-procedure-regulatory-needs-comparative-view/> (2016. 07. 12.) [a továbbiakban: VARGA (2014/1.)].

⁴ SZÉCSÉNYI-NAGY Kristóf: A nemperes eljárások és az új Pp. kapcsolata. In: Németh János–Varga István (szerk.): *Egy új polgári perrendtartás alapjai*. HVG-ORAC, Budapest, 2014, 610 [a továbbiakban: SZÉCSÉNYI-NAGY (2014)]; GÁSPÁRDY László: Peres ügy – peren kívüli ügy. In: Gáspárdy László (szerk.): *Polgári nemperes eljárások*. Novotni, Miskolc, 2000, 34–36.

A tanulmány az új polgári perrendtartást azon jellemzője alapján kívánja értékelni, hogy a polgári nemperes eljárások általános háttérszabályozásaként is megjelenik. A kutatás során két kérdésre kerestünk választ: *az új polgári perrendtartás eleget tesz-e a nemperes eljárások által támasztott elvárásoknak; és eredményez-e változást a nemperes eljárások szabályozásában.* A vizsgált nemperes eljárások körét a fizetési meghagyásos eljárásra szűkítettük le. Az elsődleges kutatások alapján megállapíthattuk, hogy a fizetési meghagyásos eljárás által hivatkozott Pp.-szabályok az új polgári perrendtartásban két módon vannak jelen: változatlan és változó tartalommal. Utóbbiak hatását vizsgálva a tanulmány áttekinti az egyes kategóriákba rendszerezett Pp.-beli rendelkezéseket, és következtetéseket von le a tartalmi változásai alapján a fizetési meghagyásos eljárás és az új polgári perrendtartás kapcsolatára.

1. A nemperes eljárások helyzete a perjogi kodifikáció során

A nemperes eljárások kiemelkedő szerepet töltenek be a permegelőzésben, perelterelésben, a polgári eljárásjog rendszerének – a peres eljárás mellett, azt segítve – nélkülözhetetlen elemei. Miért nincsen egységes szabályozást nyújtó kódexük? A nemperes eljárások szabályait összefoglaló kódex gondolata már az 1952. évi III. törvény megalkotása kapcsán is megjelent, és ennek lenyomataként a 105/1952/MT rendelet egyes nemperes eljárásokat bevont a szabályozási körébe, és lefektette a nemperes eljárásokra vonatkozó szabályok és a Pp. viszonyát, azaz a háttér-szabályozási jelleget is.⁵

A nemperes eljárásokat összefoglaló – a Pp. rendszeréhez hasonló – kódex azonban azóta sem született. A polgári perrendtartás megindult kodifikációs munkálatai során újra előtérbe került a *nemperes kódex megalkotásának gondolata*, melyre ugyan a Korm. határozat felhatalmazása nem terjedt ki kifejezetten, a jogalkotás–jogalkalmazás–jogtudomány részvételével elindult munka azonban bevonta a vizsgálat körébe a peres eljárás mellett a nemperes eljárásokat is.⁶ Mind téma-, mind munkabizottsági szinten megjelent a nemperes eljárásokról való közös gondolkodás,⁷ mely több pólusúnak tekinthető. Egyrészt *kiterjedt egy fogalmi elhatárolásra*, melynek célja az volt, hogy *a jogalkotás számára iránymutatást adjon egy eljárás peres vagy nempereskénti meghatározásához*, ezáltal gátat szabva azon jogalkotási elképzelésnek, hogy az egyszerűsítés, költségtakarékosság és időszerűség elegendő érvek a szabályozási forma kialakítása során.⁸ Emellett igényként jelentkezett újra a *nemperes eljárások általános szabályainak „egy helyre gyűjtése” és reformja*

⁵ 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) hatálybaléptetése folytán szükséges rendelkezések tárgyában.

⁶ Lásd ehhez VARGA (2014/1.): i. m., 143–144.

⁷ Az eljárási rendeket vizsgáló, „E” témabizottság, illetve a XVI. számú, Nemperes eljárások munkabizottság. Lásd erről: A polgári perjogi kodifikációról szóló 1267/2013. (V. 17.) Korm. határozatnak megfelelően felállított téma- és munkabizottságok összetétele. In: Németh János–Varga István (szerk.): *Egy új polgári perrendtartás alapjai*. HVG-ORAC, Budapest, 2014, 696–720.

⁸ Lásd ehhez: 19/2009. (II. 25.) AB határozat, ABH 2009, 146; SZÉCSÉNYI-NAGY (2014): i. m., 610–611.

is. Utóbbi kapcsán két szabályozási út mutatható ki a témabizottsági munkálatok eredményeképpen, ezek egyike a külön törvényi szintű szabályozás megvalósítása, míg a másik elképzelés a nemperes eljárások általános szabályainak az új polgári perrendtartásban – külön fejezetben – történő elhelyezése. Mindkettő mellett és ellen is szólnak érvek.⁹

Az új polgári perrendtartás koncepciójában¹⁰ a nemperes eljárásokra – az előkészítő munkálatok eredményeihez igazodva – külön figyelmet fordítottak, kiemelve a permegelőzésben és perelterelésben folyamatosan növekvő szerepüket, és a megalkotandó polgári perrendtartás háttérjogszabályi funkcióját.¹¹ A koncepció továbbá afelé irányította a *nemperes eljárási szabályok* elhelyezéséről való gondolkodást, hogy „nem tűnik indokoltnak” azok Pp.-ben történő elhelyezése, még a külön fejezetbeni megjelenést sem támogatta tartalmi szempontok miatt. Kiemelte azon ellenérvet, hogy a nemperes eljárások általános szabályai sem érvényesülnek valamennyi nemperes eljárásban, ezáltal a szabályozás nem tekinthető általános jellegűnek.¹²

A koncepció emellett egy új irányt is megjelölt az új polgári perrendtartás és a nemperes eljárások viszonyát illetően. Varga István kifejezetten arról számolt be a kodifikációs munkálatok témabizottsági anyagait összefoglaló kötetben, hogy a polgári perrendtartást kell úgy megalkotni, hogy figyelemmel legyen a nemperes eljárásokra is (azaz az új polgári perrendtartás megfeleljen a nemperes eljárások által állított követelményeknek).¹³ A koncepció azonban – fenntartva ezen kiindulópontot – egy másik szabályozási nézőpontot is rögzít: a polgári perrendtartás megalkotását követően *felül kell vizsgálni valamennyi nemperes eljárásra vonatkozó szabályozást, és hozzá kell igazítani az új polgári perrendtartáshoz.*¹⁴

A polgári perrendtartás társadalmi vitára bocsátott változatát és a 2016 szeptemberében benyújtott törvényjavaslatot vizsgálva azt tapasztalhatjuk, *a jogalkotás nem kívánta az új polgári perrendtartás részéve tenni a nemperes eljárásokra vonatkozó átfogó szabályozást.*¹⁵

⁹ SZÉCSÉNYI-NAGY (2014): i. m., 613–615.

¹⁰ Az új polgári perrendtartás koncepciója, elérhető: <http://www.kormany.hu/download/f/ca/30000/20150128%20Az%20C3%BAj%20polg%C3%A1ri%20perrendtart%C3%A1s%20konceptci%C3%B3ja.pdf> (2016. 07. 05.).

¹¹ Az új polgári perrendtartás koncepciója, 25.

¹² Lásd erről: Az új polgári perrendtartás koncepciója, 27.

¹³ VARGA (2014): i. m., 19.

¹⁴ Lásd erről: Az új polgári perrendtartás koncepciója, 25. és 27.

¹⁵ A polgári perrendtartásról szóló törvény tervezete, 2016. április 11. http://www.kormany.hu/download/c/4c/a0000/20160411%20Pp%20el%C5%91terjeszt%C3%A9s_honlapra.pdf#%21DocumentBrowse (2016. 07. 05.); T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, Budapest, 2016. szeptember, elérhető: http://www.parlament.hu/folyamatban-levo-torvenyjavaslatok?p_auth=cUocZhrU&p_p_id=pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9JP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9JP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpls%2Fogy_iron.iron_adat%3Fp_ckl%3D40%26p_izon%3D11900 (2016. 09. 07.).

2. A tanulmányban alkalmazott nézőpont

A fentiekre tekintettel a nemperes eljárások szempontjából vizsgálni az új polgári perrendtartást sajátos és különleges nézőpontnak tekinthető. Amennyiben figyelembe vesszük a koncepcióban megjelenő hatásirányokat, és a nemperes eljárásokat állítjuk a vizsgálatunk középpontjába, leszűrhetővé válik, hogy az új polgári perrendtartás *eleget tesz-e a nemperes eljárások által támasztott elvárásoknak*, valamint mennyiben eredményezhet változást az új polgári perrendtartás a nemperes eljárások szabályozásában. Mindez – tekintettel a nemperes eljárások számára, szabályozásuk eltérő tartalmára és mértékére – nagy terjedelmű munkát feltételez.

Ezért jelen tanulmányban egyetlen nemperes eljárás tükrében elemezzük az új polgári perrendtartás jelenleg hozzáférhető szövegváltozatait. Ezen eljárás kiválasztása körében meghatározó érv lehet, hogy az adott eljárás milyen mértékben kapcsolódik magához a polgári perrendtartáshoz: kizárólag általános háttérszabályként nyúlhatunk a perrendtartáshoz, vagy ennél többről is szó van, a nemperes eljárás szabályanyagában meghatározott Pp.-rendeletek alkalmazására történik felhívás. Ezáltal az új polgári perrendtartás esetlegesen új, változó rendelkezései közvetlen kihatással bírhatnak az adott nemperes eljárás igénybevételére, lefolytatására. Ezen szempontot alapul véve *a tanulmány a fizetési meghagyásos eljárás mint polgári nemperes eljárás és az új polgári perrendtartás kapcsolódási pontjait kívánja feltárni és elemezni.*¹⁶

3. Az új polgári perrendtartás alkalmazása a fizetési meghagyásos eljárásban

A fizetési meghagyásos eljárásról szóló törvény (a továbbiakban: Fmhtv.)¹⁷ 1. §-a a jelenleg hatályos Pp. szabályait a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel – azaz általános háttérszabályozásként – rendeli alkalmazni a fizetési meghagyásos eljárásban, emellett számos helyen utal kifejezetten a Pp. meghatározott rendelkezésére.

Azon kérdés megválaszolása érdekében, hogy az új polgári perrendtartás szabályai valóban hatással bírnak-e a fizetési meghagyásos eljárásra, át kell tekintenünk az Fmhtv. által hivatkozott Pp.-beli rendelkezések hatályos és új szabályozás szerinti tartalmát, és elemzés révén megállapítani annak fizetési meghagyásos eljárásra gyakorolt hatását.

A tanulmány alapját képező elsődleges kutatás során az Fmhtv. rendszerét követve vettük sorra a hivatkozott Pp.-szabályokat, és a vizsgálat eredményeképpen megállapítottuk, hogy *a fizetési meghagyásos eljárás és az új polgári perrendtartás*

¹⁶ A hatályos Pp. XIX. fejezete jelenleg is tartalmaz a fizetési meghagyásos eljáráshoz kapcsoló rendelkezéseket, az új polgári perrendtartás tervezetében „A fizetési meghagyásos eljárással összefüggő perek” fejezetcím alatt a nemperes eljárás perré alakulása körében továbbra is lesznek speciális rendelkezések (XVI. fejezet). Jelen tanulmány kizárólag az Fmhtv. egyes Pp.-rendeletekre történő hivatkozásait kívánja vizsgálni.

¹⁷ 2009. évi L. törvény a fizetési meghagyásos eljárásról (Fmhtv.).

kapcsolatában három esetkör határolható el egymástól. Egyes esetekben a Pp.-rendelet nem mutat érdemi változást; más esetekben a Pp.-rendelet tartalma változik, azonban a változás nem meghatározó a fizetési meghagyásos eljárás szempontjából; és végezetül, bizonyos kérdésekben új Pp.-szabályozás megjelenése figyelhető meg, mely jelentős kihatással bír a fizetési meghagyásos eljárásra.

A következőkben áttekintjük az egyes kategóriákba rendszerezett Pp.-beli rendelkezéseket, megvizsgáljuk azokat az Fmhtv. általi hivatkozás helye szerint, és értékeljük a hatályos szabályozásban, valamint az új polgári perrendtartás tervezetében nyomom követhető tartalmukat.

3.1. A Pp.-beli rendelkezés nem mutat érdemi változást

3.1.1. Az Fmhtv. 3. § (2) és (4a) bekezdése is visszautal a Pp. 24–25. §-aira, mely a *pertárgyérték számításának szabályát* tartalmazza. Az új szabályozásban változás nem mutatható ki e körben. A per tárgyának értéke a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke, mely a fizetési meghagyásos eljárás szempontjából kizárólag pénzkövetelést jelenthet, és annak a mértékét. A pénzkövetelés összetevőinek (tőke, kamat, költség) figyelembevételének szabálya sem változik, a nem önállóan érvényesített kamat és egyéb járulékkövetelés a pertárgyérték számítása során figyelmen kívül maradnak.¹⁸

3.1.2. Az Fmhtv. a *közjegyző kizárási szabályai körében* kifejezetten a *bíró kizárására vonatkozó Pp.-szabályokat* rendeli alkalmazni.¹⁹ A bíróság iránti bizalom megőrzését garantáló, pártatlanság érvényesülését szolgáló szabályozás a hatályos Pp. szerint marad fenn az új polgári perrendtartásban is.²⁰ A törvényjavaslat 12–19. §§-aiban nyeri el helyét a tartalmában változatlan szabályozás.

Új elemként jelenik meg azonban a kizárás általános témakörében a 19. §, mely kifejezetten a fizetési meghagyásos eljárással összefüggésben indult perben történő kizárási eseteket rögzíti. A rendelkezés a hatályos Pp. 316. §-ában található meg, melyet az új szabályozás változatlan tartalommal telepít át a kizárás szabályai körébe. Tehát az ekként indult per elintézéséből ki van zárva, és abban mint bíró nem vehet részt az ügyben korábban eljáró közjegyző, és az őt alkalmazó közjegyző nevében eljáró közjegyzőhelyettes, valamint ezek hozzátartozója.²¹

3.1.3. A szóban előterjesztett beadványok kapcsán az Fmhtv. 14. § (2) bekezdése alapján a közjegyző a szóbeli előadást a MOKK rendszerében rögzíti, melyről igazolást a Pp. *jegyzőkönyvre* vonatkozó 115–119. §§-ok szabályai alapján készít

¹⁸ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 21–22. §§.

¹⁹ Fmhtv. 4. § (1) és (5) bekezdés; 5. § (2) bekezdés *b)* pont; 6. § (1) bekezdés. Az 1991. évi XLI. törvény a közjegyzőkről (Kjtv.) 4. §-a a közjegyzői eljárások tekintetében általánosságban alkalmazni rendeli a Pp. bíró kizárására vonatkozó szabályait. Lásd ehhez SZÉCSÉNYI-NAGY Kristóf: *Nagykommentár a fizetési meghagyásos eljárásról szóló törvényhez*. CompLex, Budapest, 2012, 81 [a továbbiakban: SZÉCSÉNYI-NAGY (2012)].

²⁰ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 12. §-hoz, 248.

²¹ Pp. 316. §; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 19. §.

a kérelmező számára. Az új szabályozás érdemi tartalmi változást nem tartalmaz a jegyzőkönyv kapcsán, melyre tekintettel az igazolást készítő közjegyző tevékenysége formájában és tartalmában nem változik.²²

3.1.4. Az Fmhtv. 21. § (1) bekezdése kizárja a Pp. 51. § c) pontja szerinti egyszerű pertársaság alkalmazását a fizetési meghagyásos eljárásban,²³ valamint a 23. § (4) bekezdése a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem alapján történő intézkedés során kizárja a Pp. 129. §-ban szabályozott áttétel alkalmazását.²⁴ Tekintettel a szabályok kizártságára, azok *változása nem hathat ki az új polgári perrendtartás esetében sem a fizetési meghagyásos eljárás lefolytatására.*

Mivel azonban a pertársaság egyes esetei a fizetési meghagyásos eljárásban is alkalmazhatóak,²⁵ a pertársaságra vonatkozó új szabályozás áttekintése mellőzhetetlen. A pertársaság kapcsán a tervezet szakít az egységes-egyszerű pertársaság elnevezéssel, helyette a kényszerű-célszerű fogalom párt alkalmazza. Esetei azonban változatlanok tekinthetők, és a pertársak jogállását tekintve sem kíván koncepcionálisan eltérni a hatályos Pp. 52–53. §§-ainak (függőség-függetlenség) rendelkezéseitől.²⁶ Ezáltal a pertársak egyike által előterjesztett ellentmondás hatálya tekintetében a közjegyző az Fmhtv. 28. § (3) bekezdése alapján az új szabályozást²⁷ változatlan tartalommal alkalmazhatja.

3.1.5. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem elutasítása körében mind a perindítás hatályaira (Pp. 128. §), mind az ítélet jogerejére (Pp. 229. §), mind a perbeli jogképességre (Pp. 48. §) vonatkozó rendelkezések beépítésre kerültek az elutasítási okok rendszerébe.²⁸

Megállapítható, hogy az új polgári perrendtartás fenntartja a perindítás hatályaira vonatkozó Pp. 128. § tartalmát, így *a fizetési meghagyás kézbesítéséhez változatlan tartalommal fűződnek majd a perindítás hatályai.*²⁹ Az anyagi jogerő Pp. 229. §-ban található definiálását az új szabályozás átveszi, *az anyagi jogerő hatás negatív tar-*

²² T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 159–161. §§; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 159–161. §§-okhoz, 318–320.

²³ Az 51. § (1) bekezdése szerinti egyszerű pertársaság akkor állhat fenn, ha a perbeli követelések hasonló ténybeli és jogi alappól erednek, és ugyanannak a bíróságnak az illetékessége mindegyik alperessel szemben megállapítható. A közjegyző egész országra kiterjedő illetékessége miatt azonban ez a szabályozás a konjunktív szerkezet miatt alkalmazhatatlanná válna, valamint az Fmhtv. a 21. § (1) bekezdésében több kötelezettel szemben azonos követelés érvényesítését teszi lehetővé, így a hasonló ténybeli és jogi alap feltétele sem érvényesül a fizetési meghagyásos eljárásban. SZÉCSÉNYI-NAGY (2012): i. m., 234.

²⁴ Az áttétel szabályaiban változás nem jelenik meg. T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 174–175. §§; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 174–175. §§-okhoz, 329.

²⁵ Pp. 51. § a) és b) pont; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 36. § és 37. § a) és b) pontok.

²⁶ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 36–39. §§; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 36–39. §§-okhoz, 261–263.

²⁷ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 38–39. §§.

²⁸ Fmhtv. 24. §.

²⁹ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 178–180. §§; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 178. §-hoz, 331.

*talmát azonban jelentősen megváltoztatja.*³⁰ A tervezet a jogképesség vonatkozásában megőrzi a hatályos Pp. 48. § szabályozási megoldását, mely alapvetően a polgári jog szerinti jogképességhez igazodik.³¹

3.1.6. 2016. január 1-től van jelen az Fmhtv. 37. §-ban a perelőkészítésre vonatkozó kötelezettségek körében az *elektronikus kapcsolattartás szabálya*, mely esetében ugyancsak a Pp. vonatkozó fejezete tartalmazza a tartalmi-formai feltételrendszert.³² Mivel a hatályos Pp. XXVIII. fejezete már a 2015. évi CLXXX. törvény (E-Pp. tv.)³³ által eredményezett módosításokat tartalmazza, Pp.-nk jelenleg is az informatikai, technikai lehetőségekhez igazodó szabályozást biztosít, melyben kibővültek az elektronikus kapcsolattartás szabályai. A tervezet is az E-Pp. tv. előírásait veszi alapul, ezáltal az új polgári perrendtartás XLVI. fejezetében nem jelennek meg eltérő, új szabályok az elektronikus kapcsolattartás körében.³⁴

3.2. A Pp.-rendekezés tartalma változik, azonban a változás nem meghatározó a fizetési meghagyásos eljárás szempontjából

3.2.1. A kézbesítés általános szabályai körében az Fmhtv. 15. § (1) bekezdése alkalmazza a Pp. által definiált kézbesítési megbízott intézményét, és utal az azt szabályozó Pp. 100/A. §-ra is.³⁵ *Szécsényi-Nagy Kristóf* megállapítja, hogy *ha valamelyik eljárásban indokolt volt bevezetni a kézbesítési megbízott intézményét a külföldi kézbesítések kiváltására, az egyértelműen a fizetési meghagyásos eljárás.* Ugyanis az eljárás jellegétől teljesen idegen, és a gyors és költséghatékony jog- és igazságszolgáltatást megteremteni kívánó állam céljaival ellentétes az, hogy az ügyeket külföldi kézbesítés húzza el, tegye költségessé.³⁶

³⁰ Az új polgári perrend professzionális jellegéből, az igényérvényesítő félel szemben támasztott fokozott elvárásokból következően azt is kizárja, hogy az igényérvényesítő fél a nyilvánvalóan megalapozatlan kereset elutasítását követően a korábbi jogot az azt valójában megnyitó, de korábban nem állított ténybeli alapon újra érvényesítse. Továbbá az anyagi jogerőhatást kiterjeszti a beszámítással érvényesített jogra is, feltéve, ha a beszámítás az ellenkövetelés fennállta tekintetében érdemben elbírálásra került, azaz fennállnak a beszámítás Ptk.-beli feltételei és a beszámítást tartalmazó iratot vagy nyilatkozatot a bíróság nem utasítja vissza. T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 360. §; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 357–360. §§-okhoz, 395. Mind a perfüggőség, mind az ítélt dolog megállapítása során gondot okozhat azonban, hogy a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemben tényállást előadni, kérelmet indokolni nem kötelező. Az ítélt dolog új, szigorúbb szabályainak alkalmazása a kérelem vizsgálata és elutasítása körében továbbra is akadályokba fog ütközni. A perré alakult eljárásokban, valamint a jogerős fizetési meghagyás elleni perújítás során már elegendő információja lehet a bíróságnak az ítélt dolog szabályainak alkalmazására. SZÉCSÉNYI-NAGY (2012): i. m., 254–256.

³¹ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 33. §.

³² Pp. XXVIII. fejezet, 394/B–394/H. §§.

³³ A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény, valamint egyéb eljárásjogi és igazságügyi törvények módosításáról szóló 2015. évi CLXXX. törvény (E-Pp. tv.).

³⁴ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 605. §-hoz, 481.

³⁵ Fmhtv. 15. §.

³⁶ A szerző rámutat arra is, hogy a nemperes eljárásokban hamarabb került bevezetésre ez az intézmény, mint a polgári perben. SZÉCSÉNYI-NAGY (2012): i. m., 148–149.

A tervezet alapvetően fenntartja a hatályos Pp. kézbesítési megbízottra vonatkozó szabályanyagát,³⁷ az uniós jognak való megfelelés érdekében azonban az Európai Unióban lakóhellyel, tartózkodási hellyel vagy székhellyel rendelkező fél esetében a szabályok alkalmazását kizárja. Tekintettel ezen változásra, a közjegyzői gyakorlatban is figyelemmel kell lenni a kérelmező származási országára, annak unión belüli, illetve kívüli voltára a kézbesítési megbízott alkalmazása körében.³⁸

A változás nyomán azonban a *kézbesítési megbízott* intézményének fentiekben kiemelt szerepe és eljárásgyorsító hatása korlátozottabb körben jelenhet meg a fizetési meghagyásos eljárásokban is, *kizárólag az Európai Unión kívüli idézési címmel rendelkező kérelmező esetén marad fenn.*

Meg kell jegyeznünk, hogy az európai fizetési meghagyásos eljárásról szóló 1896/2006/EK rendelet magyarországi alkalmazását átvezető Fmhtv. 59. §-ának (3) bekezdése – a magyar eljárás szabályainak megfelelő alkalmazása körében – első szövegváltoztatától kezdődően kizárja az európai eljárásban a kézbesítési megbízott jelölést.³⁹ Az új Pp. nyomán *a magyar és az európai fizetési meghagyásos eljárás kézbesítési szabályai összhangba kerülnek.*

3.2.2. Az Fmhtv. 16. § (1) bekezdése a fizetési meghagyás kézbesítésére kifejezetten a keresetlevél kézbesítésére vonatkozó rendelkezések alkalmazását hívja fel. A hatályos Pp. 97–102. §§-ok által szabályozott kézbesítés az új polgári perrendtartásban szerkezeti változást mutat. Így a 138–149. §§-ok általi új szabályozásban a postai, végrehajtói, kézbesítési megbízotton keresztül megvalósuló és végső soron a hirdetményi kézbesítés sorrendje olvasható ki.

*Új kézbesítési elem a végrehajtói kézbesítés,*⁴⁰ mely a Vht. szabályainak alkalmazásával⁴¹ valósul meg a polgári peres eljárásokban. Ezen kézbesítési forma a fizetési meghagyásos eljárásokban az Fmhtv. hatálybalépése óta jelen van, alkalmazása a jogosult külön kérelméhez kapcsolódik.⁴² Az új polgári perrendtartás azáltal, hogy lehetővé teszi a végrehajtói kézbesítés igénybevételét a polgári perekben, *megteremt a nemperes eljárás és a peres szabályok összhangját a végrehajtói, és tágabb értelemben a kézbesítési szabályok tekintetében.*

3.2.3. Az Fmhtv. 17. § (2) bekezdése az egyéb általános szabályok körében a Pp. 104/A. § (1) bekezdésének alkalmazását írja elő, azaz *a törvénykezési szünet esetén érvényesülő határidő-számítási szabályok a fizetési meghagyásos eljárásban is irányadóak.*⁴³ A határidők és kifejezetten a törvénykezési szünet szabályai mind formai, mind tartalmi változásokon átesnek az új polgári perrendtartásban.

³⁷ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 142–143. §§.

³⁸ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 143. § (6) bekezdés.

³⁹ Idézet az Fmhtv. 59. § (3) bekezdés első mondatából: „*kézbesítési megbízottat jelölni nem kell*”.

⁴⁰ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 141. §.

⁴¹ 1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról (Vht.) 31/D. §.

⁴² Fmhtv. 16. § (3) bekezdés; SZÉCSÉNYI-NAGY (2012): i. m., 183.

⁴³ SZÉCSÉNYI-NAGY (2012): i. m., 199–200.

A tervezetben a törvénykezési szünet elnevezés ítélezési szünetre változik, mellyel hangsúlyozni kívánják, hogy tárgyalást nem lehet tűzni erre az időszakra.⁴⁴ Kibővül az időtartama is, mégpedig a július 15.–augusztus 20. közötti időszak mellett december 24.–január 1. között is szünetel az ítélezés.⁴⁵ Az ítélezési szünettel nem érintett eljárások köre nem változik, a szabályozás azonban a szabályozott tételek körében szűkül. Így a soron kívüli eljárások, a felek közös kérelme és a törvény által kizárt esetek maradnak meg az új szabályozásban,⁴⁶ míg a hatályos Pp. 104/A. § (2) bekezdésében jelen lévő végrehajtási perek és az előzetes bizonyítás eltűnnek a felsorolásból. Ezen utóbbi kör azonban – az önálló megjelölés nélkül is – részét képezi a soron kívüli esetkörnek, külön említésük nem indokolt.

3.2.4. Az Fmhtv. 38. § (3) bekezdése alapján a közjegyző a perré alakult eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot a Pp. megfelelő szabályainak alkalmazásával köteles meghatározni. *Az új polgári perrendtartás az általános hatáskörű bíróságnak a törvényszéket tekinti*, ezért a törvényszék hatáskörébe tartoznak mindazok a perek, amelyek elbírálását törvény nem utalja a járásbíróság hatáskörébe.⁴⁷ A fizetési meghagyásos eljárásban kizárólag lejárt pénzkövetelések érvényesítésére van lehetőség, melyek azonban bármely polgári jogi jogviszonyból származhatnak.⁴⁸ Ezért a perré alakulás körében *a hatáskör szabályai közül elsősorban a pertárgyértékhez igazodó hatáskör lesz az irányadó*, emellett a törvényszék-járásbíróság közötti egyes jogviszonyokra fennálló hatáskörmegosztás is érvényesül. Mivel az új polgári perrendtartás a törvényszéki-járásbírósági vagyoni per értékhatárát a hatályos Pp.-vel megegyezően 30 millió forintban állapítja meg, a közjegyzőnek nem kell a bírósági hatáskör új szabályozásával számolnia.⁴⁹ A járásbíróság hatáskörébe tartozó perek listáját a 20. § (3) bekezdése tartalmazza, melynek figyelembevételével történhet meg a perré alakulás nyomán eljáró bíróság meghatározása.⁵⁰

Az illetékes bíróság meghatározása körében ugyancsak a hatályos Pp. illetékeségi szabályrendszere jelenik meg a tervezetben is, igazodva a hagyományos perjogi gyakorlathoz.⁵¹

⁴⁴ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 148. §-hoz, 314.

⁴⁵ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 148. § (1) bekezdés. Lásd ehhez VARGA István–SZÉCSÉNYI-NAGY Kristóf: A perrend egyéb általános szabályai. In: Németh János–Varga István (szerk.): *Egy új polgári perrendtartás alapjai*. HVG-ORAC, Budapest, 2014, 311.

⁴⁶ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 148. § (3) bekezdés.

⁴⁷ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 20. § (1) bekezdés.

⁴⁸ Lásd ehhez SZÉCSÉNYI-NAGY Kristóf: A fizetési meghagyásos eljárás. In: Varga István (szerk.): *Polgári nemperes eljárások joga*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013, 796.

⁴⁹ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 20. §-hoz, 251.

⁵⁰ Szécsényi-Nagy Kristóf álláspontja szerint a közjegyző a jogosult által megjelölt bíróságra köteles továbbítani a perré alakult eljárás aktanyomatát. A szerző szerint, amennyiben a jogosult hatáskörrel vagy illetékességgel nem rendelkező bíróságot jelöl meg a kérelmében, a közjegyző a kérelemnek megfelelően köteles eljárni a továbbítás során, és nem bírálhatja felül a jogosult bíróságválasztását. Ezért a közjegyző a Pp. hatáskörre és illetékességre vonatkozó szabályait megvizsgálva csak akkor határozhatja meg a perbíróságot, ha a jogosult kérelmében ezt a rovatot üresen hagyta. SZÉCSÉNYI-NAGY (2012): i. m., 344.

⁵¹ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 25. §-hoz, 257. Már a

3.2.5. Az Fmhtv. 39–41. §§-ai a fizetési meghagyásos eljárásban előterjeszhető jogorvoslatok körében a Pp. szerinti fellebbezés és perújítás szabályainak alkalmazását írják elő.⁵²

A hatályos Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontja alapján „a jogerős ítélet ellen perújításnak van helye, ha a fél oly tényre vagy bizonyítékra, illetőleg olyan jogerős bírói vagy más hatósági határozatra hivatkozik, amelyet a bíróság a perben nem bírált el, feltéve, hogy az – elbírálás esetén – reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna”. Ehhez kapcsolódóan ugyanezen szakasz (2) bekezdése azon feltételt támasztja alá, hogy az adott tényt, bizonyítékot vagy határozatot a korábbi eljárás során hibáján kívül nem érvényesíthette a perújító fél.

A tervezet újrafogalmazta ezt a perújítást kizáró körülményt, mert a bírói gyakorlatban az önhiba fogalmának értékelése kapcsán bizonytalanság, túlságosan szigorú értelmezés jelent meg. A fenti (2) bekezdés szabályának bevezetéséhez fűzött indokolás szerint a jogalkotó szándéka szerint önhiba fennállása akkor állapítható meg, ha a fél a perújítás okaként hivatkozott tényt, bizonyítékot, határozatot a korábbi eljárás során jogi kötelezettsége ellenére nem érvényesítette ugyan, de e jogellenes mulasztásában vétkesség nem terhelte.⁵³ A bírói gyakorlat különösen az ellentmondás hiányában jogerőre emelkedett fizetési meghagyással szemben előterjesztett perújítási kérelmek elbírálása esetén ezt az eredeti jogalkotói szándékot nem mindenben követi.⁵⁴ Még a kézbesítési vélelem folytán jogerőre emelkedett fizetési meghagyások esetén is olyan gyakorlat alakult ki, mely szerint az ellentmondás mint rendes jogorvoslat elmaradása önmagában a (2) bekezdés szerinti perújítást kizáró önhibának minősül.⁵⁵

Mindezekre tekintettel a perújítás új szabályozása körében fizetési meghagyás-specifikus szabályok is megjelentek: így a perújítás megengedhetősége körében a 394. § (1) bekezdése kiemeli, hogy a perújítási kérelemben tényt, bizonyítékot, határozatot [393. § a) pontos perújítás] akkor jelölhet meg a perújítás okaként a perújító fél, ha ezeket önhibáján kívüli okból nem tudta a korábbi eljárás során, így különösen ellentmondás (fellebbezés, csatlakozó fellebbezés) keretében előadni; a fizetési meghagyás ellen 393. § e) pontos perújítással csak akkor élhet a fél, ha a kötelezettnek törvény ellenére hirdetményi úton kézbesítették a meghagyást.⁵⁶ Ezen utóbbi perújítási feltétel a hatályos Pp. 322. § (2) bekezdésének tartalmi áttemelése, tehát jelenleg is élő szabályozás.

koncepció is kiemelte, hogy az illetékességi szabályokon csak minimálisan szükséges változtatni. Az új polgári perrendtartás koncepciója, 40–41.

⁵² A felülvizsgálat kizárt jogorvoslati eszköz ezen eljárás kapcsán. Fmhtv. 39–41. §§.

⁵³ A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról szóló 1995. évi LX. törvény 22. §-ához fűzött indokolás.

⁵⁴ A fizetési meghagyás elleni perújítási eljárásban fokozottan kell vizsgálni, hogy a fél milyen okból nem élt ellentmondással. SZÉCSÉNYI-NAGY (2012): i. m., 357–358; BDT 2007, 1698; BDT 2001, 461.

⁵⁵ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 397–398. §§-okhoz, 412.

⁵⁶ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 398. § (2) bekezdés; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 397–398. §§-okhoz, 412.

Az új szabályozás komplex módon kívánja rendezni a jogerős fizetési meghagyás ellen előterjesztett perújítás megengedhetőségének kereteit, a változások az eredeti jogalkotói szándéknak megfelelően jelenítik meg a jogerős fizetési meghagyás elleni perújítás igénybevételére, megengedhetőségére vonatkozó szabályokat.

3.2.6. A fizetési meghagyásos eljárás során igénybe vehető költségkedvezmények körében az Fmhtv. 48. § (3) bekezdése a személyes költségfeljegyzési jog kapcsán a Pp. 85–86. §§-ainak alkalmazását hívja fel.⁵⁷ A Pp. ezen §-ai a *személyes költségmentesség* engedélyezésének feltételeit szabályozzák.

Az új polgári perrendtartás azonban mind a kedvezmények számában, mind jellegében egyszerűsítésre törekedett, és *kifejezetten a rászorultság fokát tekinti a differenciálás alapjának*.⁵⁸ Ezen elvek alapján a *személyes költségmentesség helyett a személyes költségfeljegyzési jogot kívánja általános kedvezményé alakítani*.

Jelenleg a polgári perben nem lehet költségfeljegyzési jog engedélyezését kérni, azonban a részleges személyes költségmentesség engedélyezése révén – a nem érintett költségek tekintetében – járulékos jelleggel már most is jelen van a feljegyzési jog, azaz ezen költségeket is az eljárás végén kell a kedvezményben részesülnök – a per eredményére tekintettel – megfizetni. Az új szabályozás, csökkentve a költségkedvezmények rendszerének bonyolultságát, a személyes költségmentesség helyett a személyes költségfeljegyzésre helyezi a hangsúlyt.⁵⁹

Ennek nyomán az új Pp. és a fizetési meghagyásos eljárás szabályozása összhangba kerül, ugyanis az Fmhtv. legnagyobb kedvezményként jelenleg is a *személyes költségfeljegyzési jogot szabályozza*.⁶⁰

A személyes költségkedvezmények, így a személyes költségfeljegyzési jog engedélyezése körében jogalkotói álláspontváltozást mutat az új polgári perrendtartás tervezete és a törvényjavaslat. Előbbi azt a szabályozást kívánta megteremteni, hogy a költségkedvezmények engedélyezése a bíróság döntési jogköréből a jogi segítségnyújtó szolgálatokhoz kerül át. A szabályozás mögött cél- és szakszerűségi indokokat jelölt meg,⁶¹ és kiemelte, hogy a költségkedvezmények megítélésének kiszervezése általános jelleggel indokolt, így ez kiterjed a bíróságok mellett a közjegyzői – így a fizetési meghagyásos – eljárásokra is.⁶² A törvényjavaslat azonban kifejezetten nyilatkozik a személyes költségmentesség és személyes költségfeljegyzési jog engedélyezése tekintetében a bírósági hatáskör fennmaradásáról.⁶³ Tekintettel az utóbbi szövegváltozatra, változás sem a polgári perben, sem az Fmhtv. kedvezményengedélyezési szabályozásában nem várható.

⁵⁷ Pp. 85. § és 86. § (1)–(3) bekezdése alkalmazható, a 84–92. §§-ok egyebekben nem alkalmazhatóak.

⁵⁸ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 94–100. §§; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 94–100. §§-okhoz, 285.

⁵⁹ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 94–100. §§-okhoz, 285.

⁶⁰ Fmhtv. 48. § (1) bekezdés.

⁶¹ A polgári perrendtartásról szóló törvény tervezete, részletes indokolás, 283.

⁶² A polgári perrendtartásról szóló törvény tervezete, részletes indokolás, 283.

⁶³ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 94–100. §§-okhoz, 285.

3.3. Új szabályozás megjelenése

3.3.1. Az Fmhtv. a kérelem elemei, és ezen belül is a bizonyítékok megjelölése körében lehetővé teszi tanú megnevezését. Ekkor azonban alkalmazni rendeli a Pp. 167. § (3) bekezdését, mely a *tanú adatainak zártan kezelését* szabályozza.⁶⁴

Az új polgári perrendtartás tervezete a tanúbizonyítás szabályai körében továbbra is fenntartja a tanú adatainak zártan kezelésére vonatkozó szabályokat, a szabályok tartalma nem változik, tömörebben, koncentráltabban, pontosabban kerülnek megfogalmazásra.⁶⁵ A tanú védelmének azonban – a hatályos *lex imperfecta* szabályozással szemben – valós érvényt kíván szerezni, ezért megfelelő eszköznek tekinti – lehetőségként felkínálja – az *adatbejelentéssel összefüggő szabályokat megsértő féllel szemben a pénzbírság kiszabását*. Ha pedig a tanú kifogásolja az adatbejelentés módját, azaz nem ért egyet a zárt kezelés elmaradásával, a tervezet indokoltan tartja a pénzbírság kötelező kiszabásának előírását.⁶⁶

Erre figyelemmel kell tehát eljárnia a jogosultnak már a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztése körében is, mivel késleltetett módon, a perré alakult eljárásban, a mulasztása alapot adhat pénzbírság kiszabására.

3.3.2. Az Fmhtv. a kézbesítés szabályai mellett kifejezetten a *kézbesítési vélelem és annak megdöntése* esetében is visszautal a Pp. 99. § (2) bekezdésére és 99/A. §-ára.⁶⁷ A hatályos szabályozás a bírósági irat átvételének megtagadásához, a sikertelen kézbesítéshez kézbesítési vélelem beállásnak jogkövetkezményét fűzi.⁶⁸

A jogirodalmi álláspontot alapul véve az új szabályozás *dogmatikailag helyesebb módon nem vélelemhez, hanem fikcióhoz kapcsolja a kézbesítettséget ezen esetekben*.⁶⁹ Ehhez igazodóan a *kézbesítési vélelem megdöntése helyett a kézbesítési fikcióval szembeni kifogás intézményét kínálja az új polgári perrendtartás*.⁷⁰

Azonban nem csupán elnevezésbeli változásokat tapasztalhatunk. Felére csökken ugyanis a kifogásolás határideje, az új szabályozás szerint – az igazolás határidejével egyező módon – 3 hónap, mely az eljárások időszerűségét kívánja szolgálni.⁷¹ Második változásként jelenik meg, hogy ugyan a kézbesítési fikcióval szembeni kifogás a hatályos szabályozással egyezően két esetkőre hivatkozással terjeszt-

⁶⁴ Fmhtv. 20. § (4) bekezdés és 37. § (4) bekezdés.

⁶⁵ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 285. §; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 285. §-hoz, 374.

⁶⁶ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 285. § (5) bekezdés. A tervezet előkészítése során megjelent azon álláspont is, hogy a tanú adatainak zártan kezelésére vonatkozó szabályok megsértése a tanúvallomás kötelező figyelmen kívül hagyását vonja maga után. A többségi támogatottság hiányában ezen álláspont nem jelenik meg az új szabályozásban. A polgári perrendtartásról szóló törvény tervezete, részletes indokolás, 382.

⁶⁷ Fmhtv. 16. § (1) bekezdés; 32. § (1) bekezdés.

⁶⁸ Pp. 99. § (2) bekezdés.

⁶⁹ Lásd ehhez VARGA–SZÉCSÉNYI-NAGY: i. m., 309.

⁷⁰ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 137–140. §§; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 137. §-hoz, 307.

⁷¹ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 138. § (2) bekezdés; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 138–140. §§-okhoz, 308. Varga István–Szécsényi-

hető elő, mégis tartalmi-rendszertani letisztulást észlelhetünk az egyes hivatkozási okok esetében. Ezek egyike a kézbesítés szabályszerűtlensége, mely esetében irreleváns, hogy a címzett tanúsított-e önhibát a kézbesítés során vagy sem. Ezzel szemben a másik ok, mely szerint a címzett önhibáján kívüli okból nem tudta az iratot átvenni, tartalmi elemévé válik az önhiba hiánya.⁷²

Harmadrészt az új polgári perrendtartás a nem természetes személyek esetében kizárja a fikcióval szembeni kifogás igénybevételét, és kizárólag természetes személy fél és az eljárásban részt vevő egyéb természetes személy számára tartja fenn ezt a jogorvoslatot.⁷³ Az új Ptk. hatálybalépése nyomán azon társasági formák, melyek esetében a hatályos Pp. még biztosítja a vélelem megdöntését, jogi személyekké váltak, különleges helyzetük fenntartása sem ezen ok alapján, sem a kézbesítéssel kapcsolatos rendelkezésre állás kötelezettsége miatt nem indokolt.⁷⁴

Az új polgári perrendtartás tervezete a fentiekén kívül egy negyedik változást is tartalmazott a kézbesítési fikcióval szembeni kifogás körében, amikor rögzítette, hogy nem alapítható kifogás a címzett bejelentett lakóhelyén, tartózkodási helyén megvalósított kézbesítéssel szemben. *Varga István és Szécsényi-Nagy Kristóf* közös tanulmánya már 2014-ben felhívta a figyelmet arra, hogy a kézbesítés eredményességének előmozdítása érdekében le kell fektetni azt az elvet, hogy az a címzett, aki a közhiteles nyilvántartásban szereplő lakcím/székhely adatát a tényleges helyzettel nem hozza összhangba, nem sérelmezheti a nyilvántartás szerinti címére történő kézbesítést.⁷⁵ Ennek is megfelelően a tervezet a természetes személyek részére történő kézbesítés során erősíteni kívánta a felek szabályszerű eljárását, azazhogy a bejelentett címadatokra támaszkodjanak az eljárás során, valamint a hatósági nyilvántartások adatai valóságos állapotot tükrözzenek. *Egyértelmű szabályozási cél volt, hogy a változás bejelentését elmulasztó fél ne kifogásolhassa a nyilvántartási adatokkal egyező címre történt kézbesítést, ezáltal akadályozva az eljárás lefolytatását.*⁷⁶ Az új polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslat azonban sem a tételes szabályozásban (138. §), sem az indokolásban nem tesz említést a kézbesítési fikcióval szembeni kifogás kapcsán ezen fenti elv és szigorító rendelkezés érvényesüléséről.⁷⁷

3.3.3. Az Fmhtv. 3. § (2) bekezdése a hatályos Pp. 127. §-ban szabályozott *szóbeli kereset azonnali tárgyalása és az egyezségi kísérlet intézményére* mutat, valamint pontos jogszabályi hivatkozás nélkül a *Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményére alapított per* szabályait jelöli meg, mely a Pp. XXVI/A. fejezetében található.

Nagy Kristóf tanulmányában fenntarthatónak tartotta a hatályos szabályozás szerinti 15 napos és 6 hónapos határidőt. VARGA–SZÉCSÉNYI-NAGY: i. m., 311.

⁷² T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 138. § (4) bekezdés.

⁷³ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 138. § (5) bekezdés.

⁷⁴ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 138–140. §§-okhoz, 309.

⁷⁵ VARGA–SZÉCSÉNYI-NAGY (2014): i. m., 307–308.

⁷⁶ A polgári perrendtartásról szóló törvény tervezete 141. § (5) bekezdés. A polgári perrendtartásról szóló törvény tervezete, részletes indokolás, 308.

⁷⁷ Lásd ehhez: T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 138. §; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 138–140. §§-okhoz, 309.

Az új polgári perrendtartás nem szabályozza a szóbeli kereset azonnali tárgyalásának intézményét, valamint a különleges perek körében sem szerepel a fenti peres megoldás. Az egyezségi kísérlet intézménye megváltozott névvel és tartalommal azonban jelen van az új szabályozásban is.⁷⁸

Már az új polgári perrendtartás kodifikációjának első fázisában észlelhető volt az az irányvonal, hogy a *Pp. különleges peres részében alapvető változtatásokra* van szükség. A kodifikáció témabizottsági szakaszában megjelent azon álláspont, hogy a hatályos Pp. különleges perei között van több komoly hagyományokkal rendelkező per, azonban jelen vannak a felfokozott jogalkotói aktivitást mutató különleges szabályozások is. Ezen utóbbi körbe sorolták például a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményére alapított pert, valamint a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránt indított per szabályozását.⁷⁹ *Kapa Máttyás és Varga István* közös tanulmányukban arra jutottak, hogy az egységes kódexnek egy szilárd alapokon felépülő, koherens és időtálló szabályozásnak kell lennie,⁸⁰ így az *ad hoc különleges peres szabályozás nem fér össze az új Pp. rendszerével.*⁸¹

A koncepcióban a szerkesztőbizottság javaslata fenntartandónak ítélte egyes eljárástípusok különleges perkénti szabályozását, azonban mértéktartást javasolt, azaz ott szükséges a különleges pertípus megalkotása, ahol annak eljárásjogi szakmai indoka van.⁸² A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményére alapított per nem állta ki a fenti követelmények próbáját, ezért már a koncepcióban sem találjuk meg a különleges perek körében. A gondolatmenet nem változott az új polgári perrendtartás tervezetében sem,⁸³ ezáltal egy olyan különleges perről beszélhetünk, mely 2013. szeptember 1. óta van jelen, és a hatályos Pp.-vel együtt el is tűnik a szabályozásból.⁸⁴

A szóbeli kereset azonnali tárgyalása és az egyezségi kísérletre idézés kapcsán az új polgári perrendtartás sajátos változásokat hoz. A szóbeli kereset intézménye a tervezetekben kiiktatandó intézményként jelenik meg, hivatkozva ritka gyakorlati alkalmazására és a perindítás és perfelvétel új szabályrendszeréhez való hozzáilleszhetetlenségére.⁸⁵ Ezáltal *eltűnik a szabályozás köréből. Az egyezségi kísérletre idézés* intézménye kapcsán a koncepció még párhuzamos eljárási megoldást tartalmazott. Megjelent az a gondolat, hogy a közjegyző előtti egyezségi eljárás mint alternatív – a bíróság egyezségi kísérletre idézés melletti – lehetőség, hozzájárulhat az egyezségi eljárások számának növekedéséhez, perelterelő hatása miatt pedig

⁷⁸ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 167–168. §§.

⁷⁹ KAPA Máttyás–VARGA István: Különleges perek – különleges szabályozás. In: Németh János–Varga István (szerk.): *Egy új polgári perrendtartás alapjai*. HVG-ORAC, Budapest, 2014, 581.

⁸⁰ Lásd erről részletesen KAPA–VARGA: i. m., 591.

⁸¹ Lásd ehhez: Az új polgári perrendtartás koncepciója, részletes előterjesztés, II. Az új szabályozás kialakításának központi kérdései, a vizsgálat alá vont területek megjelölése, 24.

⁸² Az új polgári perrendtartás koncepciója, 49–50.

⁸³ A polgári perrendtartásról szóló törvény tervezete, részletes indokolás, 448.

⁸⁴ Az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezettről és egyes törvényeknek az építésügyi láncartozások megakadályozásával, valamint a késedelmes fizetésekkel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdés.

⁸⁵ A polgári perrendtartásról szóló törvény tervezete, részletes indokolás, 328.

elősegítheti a bíróságok tehermentesítését.⁸⁶ Mivel a koncepció nem tartalmazott az egyezségi kísérletre idézés tartalmával, formájával kapcsolatban további változásokat, annak hatályos Pp. szerinti eljárási kimeneteit is fenntartotta. Azaz amennyiben a kérelmező és ellenfele is megjelenik az idézésben megjelölt időpontban a bíróság előtt, és egyezségeket kötnek, a kérelmező elérte célját egy alternatív eljárás keretében (a bíróság egyezségeit jóváhagyó végzést hoz). Ha a felek megjelennek, de az egyezés nem jön létre, illetve csak a kérelmező jelenik meg, a kérelmező/felperes kívánására a bíróság a keresetet jegyzőkönyvbe foglalja, ezáltal polgári peres eljárás indul.⁸⁷

A polgári perrendtartás tervezete azonban elnevezésében és tartalmában is új eljárásnak jeleníti meg ezt az intézményt. Új neve „*egyezségi kísérlet perindítás előtt*”, melyet az elsőfokú eljárás szabályainak legelsős, 167–168. §§-ában helyez el. Lefektetni, hogy továbbfejlesztett formában, nemperes jellege ellenére az új polgári perrendtartásban kívánja szabályozni, mellyel a jogvita perindítás nélkül történő elintézési lehetőségét kívánja hangsúlyozni, és a felek közötti egyeztetést előmozdítani.⁸⁸

A tervezet az *egyezségi kísérlet új tartalmú szabályozásával a piaci közvetítői jogintézményt és a hatályos Pp. egyezségi kísérletre idézés jogintézményének összekapcsolását valósítja meg*.⁸⁹ Teszi ezt azért, hogy elkülöníti az eljárás szabályait az alapján, hogy a közvetítői eljárást követően, ahhoz kapcsolódóan veszik-e igénybe, vagy a közvetítői eljárást megelőzően, anélkül kéri a felek az egyezségi kísérletet a bíróságtól.

Amennyiben a sikeres közvetítői eljárást követően bármelyik fél a bírósághoz fordul egyezségi kísérlet elérése érdekében, a bíróság a meghallgatás határnapját kitűzi, és az eljárása annak megállapítására irányul, hogy a felek elfogadják-e a közvetítői eljárásban született megállapodásukat egyezségeként. Ha a felek nyilatkozata pozitív tartalmú, a megállapodást egyezségeként jóváhagyja a bíróság. Ha a kitűzött határnapon nem jön létre egyezés (a fél nem kívánja a megállapodás egyezségekénti jóváhagyását, vagy a fél nem jelenik meg), a bíróság az eljárást végzéssel eredménytelennek nyilvánítja.⁹⁰

⁸⁶ Az új polgári perrendtartás koncepciója, 7. számú melléklet: A nemperes eljárások jövőbeni szabályozásának irányai és az új polgári perrendtartás 85. Lásd ehhez REVICZKY Renáta–SZÉCSÉNYI-NAGY Kristóf: A közjegyzői eljárások és a közvetítői tevékenység mint alternatív vitarendezési módok, valamint ezek viszonya a polgári perhez. In: Németh János–Varga István (szerk.): *Egy új polgári perrendtartás alapjai*. HVG-ORAC, Budapest, 2014, 623–624.

⁸⁷ Pp. 127. § (2)–(4) bekezdés. VARGA István: Egyéb fontosabb bírósági nemperes eljárások – A Pp.-ben szabályozott polgári nemperes eljárások. In: Varga István (szerk.): *Polgári nemperes eljárások joga*. ELTE Eötös Kiadó, Budapest, 2013, 904.

⁸⁸ Ezzel párhuzamosan a hatályos Pp. 121/A. §-ának peren kívüli elintézésre vonatkozó szabályát nem tartja fenn, tekintettel arra, hogy a gyakorlatban pozitív változást nem hozott. Lásd erről: A polgári perrendtartásról szóló törvény tervezete, részletes indokolás, 327; T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 167. és 168. §-hoz, 323.

⁸⁹ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, részletes indokolás a 167. és 168. §-hoz, 323. Lásd ehhez még GYENGÉNÉ NAGY Márta: A mediáció uniós szabályozásának hatása a magyar perjogi kodifikációra. *Magyar Jog*, 2016/5, 272; GYENGÉNÉ NAGY Márta–SZABÓ Péter–VARGA Imre: A polgári perjogi törvénykönyvben vagy azon kívül, avagy a mediáció helye az eljárásjogban. In: Németh János–Varga István (szerk.): *Egy új polgári perrendtartás alapjai*. HVG-ORAC, Budapest, 2014, 606.

⁹⁰ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 167. §.

Amennyiben a felek a bíróság által kitűzött határnapon közvetítói eljárásban létrejött megállapodás nélkül jelennek meg, a bíróság hozhat létre közöttük egyezséget, melyet jóváhagyással erősít meg. Ha minden fél megjelenik ugyan a bíróság előtt, egyelőre azonban egyezés nem jön létre, kérhetik az eljárás szünetelését, melynek időtartama alatt közvetítói eljárást kívánnak igénybe venni. Ekkor a bíróság előtti egyezségi eljárás folytatását kérve – a szünetelés időtartama alatt – visszatérhetnek a nemperes eljárásba. Kérelmük alapján új meghallgatási határnapot tűz ki a bíróság, és az előzőekben bemutatott, a közvetítói megállapodás alapján lefolytatott eljárás szerint jelennek meg az eljárás kimenetei (egyezség jóváhagyása, eljárás eredménytelenné nyilvánítása végzéssel). Amennyiben nem jelenik meg minden fél, vagy megjelennek, de a szünetelést nem kérik, esetleg eleve elutasítják a közvetítói eljárás igénybevételét, a bíróság végzéssel határoz az eljárás eredménytelenségéről.⁹¹

Az egyezségi kísérlet új menetrendjében alapvetően két eredmény lehet: a felek egyezségének jóváhagyása, valamint az eljárás eredménytelenné nyilvánítása. A hatályos Pp. azon megoldása, azaz hogy a megjelent fél/felperes kérelmére a bíróság a keresetet jegyzőkönyvbe foglalja, eltűnik a szabályozásból.

Az új polgári perrendtartás az alternatív vitarendezési módok igénybevételét ösztönző szabályozásként jeleníti meg a fenti jogintézményt. Amikor azonban a fizetési meghagyásos nemperes eljárás szempontjából vizsgáljuk az új tartalmú szabályozást, jelentős hiányérzetünk támadhat. Az új tartalmú és kimenetelű szabályozás ugyanis nélkülözi a fizetési meghagyásos eljárás szempontjából, különösen az egymillió forintot meg nem haladó pénzkövetelések esetében, a jelenleg egyértelműen kimutatható bírósághoz fordulási utat. Az új polgári perrendtartás az „egyezségi kísérlet perindítás előtt” elnevezésű, és fenti tartalmú szabályozásával nem oldja fel a perrendtartás és az Fmhtv.-i szabályozás között keletkező űrt.

A kialakult szabályozási hiánynak azonban több megoldási módja is lehetséges. Ezek egyike, hogy a jogalkotó sem az új polgári perrendtartásban, sem az Fmhtv. szabályozásában nem reagál a felvetett problémára. Ennek következménye azonban az lenne, hogy az Fmhtv. 3. § (2) és (5) bekezdése által hivatkozott – fizetési meghagyásos eljárás mellett rendelkezésre álló – igényérvényesítési lehetőségek száma lecsökken, tekintettel arra, hogy az egyezségi kísérlet új szabályai már nem alkalmasak peres út biztosítására, valamint a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményére alapított per és a szóbeli kereset azonnali tárgyalása is eltűnik a szabályozásból.

Az egymillió forintot meg nem haladó pénzkövetelések *polgári peres úton*, annak általános feltételeivel azonban *nem érvényesíthetőek*.⁹² Az új szabályozást áttekintve arra az eredményre juthatunk, hogy változatlan, tehát a kodifikációval nem érintett igényérvényesítési utak a fizetési meghagyásos eljárás, a választottbírói út és a kisértékű követelések európai eljárása. Azonban kizárólag a törvény által szabályozott konjunktív feltételrendszer fennállása esetén van lehetőség a bírósági

⁹¹ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 168. §.

⁹² Az Fmhtv. az 1 millió forintot meg nem haladó pénzkövetelések tekintetében nem engedi meg a közvetlen perindítást a kötelezettel szemben, hanem elsősorban a fizetési meghagyásos eljárás megindításának a lehetőségét nyújtja. SZÉCSÉNYI-NAGY (2012): i. m., 67.

eljárás helyett *választottbíróági eljárást* igénybe venni.⁹³ A *kisértékű követelések európai eljárása* olyan igények esetén jelent alternatívát a jogosult számára, amelyek teljesítik mind az értékhatárára vonatkozó, mind a határon átnyúló jelleggel kapcsolatos feltételeket.⁹⁴

Szécsényi-Nagy Kristóf korábban akként nyilatkozott, hogy kifejezetten a szóbeli kereset azonnali tárgyalása és az egyezségi kísérletre idézés intézményeinek léte miatt *elvileg nem kizárt a kisösszegű követelések közvetlen peresítése* Magyarországon. A szerző elismerte, hogy ezek gyakorlati lehetősége ma már elhanyagolható, de mivel a szabályozás szintjén lehetőséget biztosítanak a bírósághoz fordulásra és polgári peres eljárás kezdeményezésére, eloszlatják a fizetési meghagyásos eljárás kötelező voltával kapcsolatos problémákat az egymillió forintot meg nem haladó pénzkövetelések esetében.⁹⁵ Amennyiben az új polgári perrendtartás nyomán ezek az eljárások *elveszítik alternatíva jellegüket*, a fizetési meghagyásos eljárás *valóban egyetlen és kötelező igényérvényesítési úttá válik* az Fmhtv. 3. § (2) bekezdése által szabályozott pénzkövetelést érvényesítő jogosultak számára.

Súlyosíthatná ezt a problémát az új polgári perrendtartás koncepciójában megtalálható azon szabályozási irány, miszerint a statisztikai adatok elemzése nyomán indokolt a fizetési meghagyásos eljárás *értékhatárának 3/5 millió forintra történő megemlése*,⁹⁶ melynek nyomán az eljárás alkalmazásának „kötelező” köre kiszélesedne és *az eljárás egyeduralma az új polgári perrendtartás hatálybalépésével tovább erősödhetne*.

Elképzelhető azonban egy másik szabályozási menetrend is, mely ezen problémák előidézését mellőzheti. Ennek kiindulópontja, hogy *az új polgári perrendtartás helyett az Fmhtv. módosítása körében szabályozná a jogalkotó az egymillió forintot meg nem haladó pénzkövetelések esetében a bírósági út igénybevételeit*. Az Fmhtv. módosítása a polgári perrendtartás megalkotását követően – a koncepció által már jelzeten⁹⁷ – megvalósuló nemperes kodifikáció keretében következhetne be.

A fizetési meghagyásos eljárásban milyen tartalmú szabályozásra lenne szükség e körben a bírósághoz fordulás megteremtéséhez? Véleményünk szerint mindenképpen összefüggésben állhatna az új polgári perrendtartás egyezségi kísérlet perindítás előtt elnevezésű intézményével, és ahhoz azon a ponton csatlakozna, amikor az az eljárás eredménytelenné nyilvánításáról rendelkezik.⁹⁸ A megoldás indoka, hogy az egyezségi eljárás ezen kimenete éppen azt jelzi, hogy a résztvevők között nincs egyetértés, a kérdéses jogviszonyt illetően jogvita áll fenn. A fizetési meghagyásos eljárás csak abban az esetben gyorsabb és hatékonyabb módja a pénzkövetelések érvényesítésének, ha a felek között jogvita nem áll fenn, csupán a

⁹³ A választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (Vbt.) 3. § (1) bekezdés; OKÁNYI Zsolt: *Választottbíráskodás Magyarországon belföldi és nemzetközi ügyekben – Szabályok és elemzések*. Alapszín, Budapest, 2009, 9.

⁹⁴ A kisértékű követelések európai eljárásának bevezetéséről szóló 861/2006/EK rendelet 2. cikk (1) bekezdés; 3. cikk (1) bekezdés.

⁹⁵ SZÉCSÉNYI-NAGY (2012): i. m., 78.

⁹⁶ Az új polgári perrendtartás koncepciója, 7. számú melléklet: A nemperes eljárások jövőbeni szabályozásának irányai és az új polgári perrendtartás, 84–85.

⁹⁷ Az új polgári perrendtartás koncepciója, 25. és 27.

⁹⁸ T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 167. § (5) bekezdés.

teljesítési készség vagy képesség hiányzik a kötelezetti oldalon. Amennyiben már az eljárás kiindulópontja jelzi a felek közötti vitát, a fizetési meghagyásos eljárásban feltételezhető a kötelezett ellentmondása, mely perré alakulást eredményez. Ekkor az eljárás – funkciójával teljes ellentétbe kerülve – az igényérvényesítés időtartamát megnöveli. Erre reagálva biztosíthatná az Fmhtv., hogy azon igények tekintetében, melyek az eljárás egymillió forintot meg nem haladó értékhatárával érintettek, és az egyezségi kísérlet a felek között bírósági végzéssel igazolható módon nem jött létre (az eljárás eredménytelen volt), a kérelmező fizetési meghagyásos eljárás helyett – értékhatárra tekintet nélkül – választhatja a peres eljárás megindítását is.

A felvázolt második szabályozási út alkalmas arra, hogy fenntartsa az egyezségi kísérletre idézés hatályos Pp. általi perré alakító szabályait. A jogosult kezébe más jogosultságot helyez ugyan, mivel jelenleg az egyezségi kísérlet során kérhető a kereset jegyzőkönyvbe foglalása és ezáltal a peres eljárás megindítása. A javasolt szabályozás során az egyezségi eljárás lezárása nem esik automatikusan egybe a polgári peres eljárás megindításával, hanem egy többletvegyenységet vár el a jogosulttól/felperestől: keresetlélvél előterjesztését, melyre az új polgári perrendtartás szabályai érvényesek. A vázolt szabályozás által fennmaradhat az egymillió forintos értékhatárt meg nem haladó pénzkövetelések esetében is a perindítás lehetősége, és a per előkészítésének új szabályaival is összhangban álló szabályozás valósítható meg.

Ezen megoldás mellett az új polgári perrendtartás koncepciója által felvetett fizetési meghagyásos értékhatár-emelés sem eredményezne problémákat.⁹⁹

A tanulmány lezárásának időpontjában (2016 szeptemberében) ismert T/11900. számú törvényjavaslat alapján megállapítható, hogy az új polgári perrendtartás alkotói a fentebb vázolt két megoldás helyett egy harmadikat választottak, melyet magában a polgári perrendtartásban, annak is XVI. fejezetében, „*A fizetési meghagyásos eljárással összefüggő perek*” cím alatt helyeztek el. A szabályozási javaslat a következőképpen jelenik meg: A 254. § (1) bekezdésben szerepel a fizetési meghagyásos eljárás kötelező igénybevitelére vonatkozó szabályozás,¹⁰⁰ majd a (4) bekezdés a perindítás előtti egyezségi kísérlet esetén kifejezetten akként nyilatkozik, hogy az (1) bekezdésben említett kizáró rendelkezés és pertárgyértékre vonatkozó korlátozás nem alkalmazható. Tehát az új polgári perrendtartás – átvállalva a 2009. évi L. törvény feladatait – meghatározást tartalmaz a fizetési meghagyásos eljárás igénybevitelére vonatkozóan, és meg is nevezi az eljárás kötelező alkalmazása alóli kivételeket. Így utal az (5) bekezdésében a tanulmányban is elemzett választottbírói útra és a kísértékű követelések európai eljárására, a (4) bekezdésben a közjegyző eljárást megszüntető, illetve kérelmet elutasító végzésének birtokában történő perindítás lehetőségére, valamint az általunk részletesen vizsgált egyezségi kísérlet perindítás előtt intézményére.

⁹⁹ Az új polgári perrendtartás koncepciója, 7. számú melléklet: A nemperes eljárások jövőbeni szabályozásának irányai és az új polgári perrendtartás, 84–85.

¹⁰⁰ Csak a közjegyző hatáskörébe tartozó, a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvényben szabályozott fizetési meghagyásos eljárásban érvényesíthető – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a kizárólag pénz fizetésére irányuló olyan lejárt követelés, amelynek pertárgyértéke a hárommillió forintot nem haladja meg. T/11900. számú törvényjavaslat a polgári perrendtartásról, 254. § (1) bekezdés.

4. Számok és tartalmak – Összegző gondolatok

Az Fmhtv. által hivatkozott Pp.-rendeletek vizsgálata nyomán megválaszolhatóvá vált azon kérdésünk, hogy az új polgári perrendtartás milyen mértékben eredményez változást a fizetési meghagyásos eljárásban, és az új szabályok generálhatnak-e változást a fizetési meghagyásos nemperes eljárást szabályozó Fmhtv. rendelkezései körében.

Értékelve a 4. fejezetben alkalmazott kategóriák tapasztalatait, megállapíthatjuk, hogy az első kategóriába sorolt hat Pp.-rendelet túlnyomó többségében *valóban változatlan tartalommal* lesz jelen az új szabályozás alapján is, így a fizetési meghagyásos eljárás szempontjából sem jelent eltérő jogalkalmazást.

A második kategóriában ugyancsak hat Pp.-rendelet képezte a vizsgálat tárgyát. Ezek mindegyike tartalmában változással érintett, azonban alapvetően nem változtatják meg a fizetési meghagyásos eljárás résztvevőinek helyzetét. A tartalmi változások hatásai tekintetében további két ágra bonthatóak a vizsgált szabályok. Jelen vannak ugyanis olyan perrendtartásbeli változások, amelyek *megteremtik a fizetési meghagyásos nemperes eljárással való összhangot*. Idesorolhatóak az új perrendtartás végrehajtói kézbesítésére vonatkozó szabályai, a költségkezdmények körében a személyes költségfeljegyzési jog általánossá tétele, valamint a perújítás körében a fizetési meghagyásos eljárást követő perújítás speciális megengedhetőségi szabályainak lefektetése.

A változó tartalmak másik típusában olyan szabályozásokkal találkozunk, melyek alapvetően ugyancsak nem változtatnak a fizetési meghagyásos eljárásán, azonban *új feltételeket jelenítenek meg*: a kézbesítési megbízott intézménye már csak az Európai Unió kívüli jogosult esetében válik alkalmazhatóvá; a közjegyző és a felek eljárási cselekményei tekintetében változást eredményez az időtartamában kibővült ítélkezési szünet; valamint a közjegyzőnek figyelemmel kell lennie a bírósági hatáskör meghatározásának új szemléletmódjára.

A harmadik vizsgált Pp.-hivatkozás-kör esetében azzal az előfeltevéssel élünk, hogy a szabályozás tartalmában változik, melynek nyomán a fizetési meghagyásos eljárásban is *érdemi változásokkal kell számolni*. A feltevésünk igazolást nyert a tanú adatainak megjelölése körében, valamint a kézbesítési fikcióval szembeni új jogorvoslati lehetőség (kifogás) kapcsán több ponton is kimutatható változás az új szabályozásban.

A *legjelentősebb változás* az új polgári perrendtartás nyomán, hogy eltűnnek olyan eljárások, amelyek a fizetési meghagyásos eljárás mellett az egymillió forintot meg nem haladó pénzkövetelések érvényesítésére polgári peres utat tudtak biztosítani. Az egyezségi kísérlet intézménye jelen van az új szabályozásban is, céljában, tartalmában azonban olyan mértékű változáson megy át, hogy mint a fizetési meghagyásos eljárás melletti, egyszerű igényérvényesítési út, megszűnik létezni. Mind a fizetési meghagyásos eljárás szabályai körében, mind az új polgári perrendtartásban lehet azonban olyan változtatást végezni, amely feloldhatja a jelzett problémát. Az új polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslat arról tanúskodik, hogy a jogalkotó a polgári perrendtartásban kívánta a fizetési meghagyásos eljárás és az

egyezségi kísérlet kapcsolatát rendezni, és lehetővé tenni, hogy – az egyezségi eljárás eredménytelensége esetén – értékhatára tekintet nélkül indíthasson peres eljárást a pénzkövetelés jogosultja.

Abstract

The study aims to assess the basis of the features of the new Civil Procedure Code, it is a general background of the non-litigious procedures. The research seeks to answer two questions: whether the new Civil Procedure Code satisfies the requirements of the non-litigation requirements; and whether it leads to a change in the regulation of non-litigation procedures. The study whittled down the scope of the investigation to the order for payment procedure. Based on the primary research, the sections of the draft of the new Civil Procedure Code, which are referred to by the order for payment procedure, are two ways to present: content unchanged, and content changed. The study examines the impact of the latter, and draws conclusions based on the changes in content on the relationship of the order for payment procedure and the new civil procedure code.